

Helsingfors/Mariehamn 16.12.2009

Nr 29/09

Hänvisning Ålands lagtings skrivelse
16.11.2009, nr 140/2009.

Till Justitieministeriet

Ärende Utlåtande över landskapslag om temporär ändring av kommunal-
skattelagen för landskapet Åland, antagen av lagtinget 16.11.2009.

Landskapslagens huvudsakliga innehåll

Landskapslagen innebär en temporär höjning av den skatteprocent samfund och samfällda förmåner ska betala i kommunalskatt på den beskattningsbara inkomsten. Ändringen gäller åren 2009 -2011 och får härigenom retroaktiv verkan beträffande 2009.

Lagstiftningsbehörigheten

Landskapet tillkommer enligt 18 § 5 punkten i självstyrelselagen lagstiftningsbehörigheten i fråga om tilläggsskatt på inkomst och tillfällig extra inkomstskatt, närings- och nöjesskatter, grunderna för avgifter till landskapet och kommunerna tillkommande skatter, medan rikets lagstiftande organ enligt 27 § 36 punkten i sagda lag förbehållits skattelagstiftningen i övrigt. Enligt 1 § 3 mom. i inkomstskattelagen (FFS 1535/1992) ska för samfunds och samfällda förmånens inkomster betalas skatt till staten, kommunen och församlingen. Högsta domstolen anförde i utlåtande 18.1.1995 över den av lagtinget 26.9.1994 antagna landskapslagen om ändring av kommunalskattelagen för landskapet Åland att samfundsskatten delvis är en sådan skatt beträffande vilken lagstiftningsbehörigheten enligt 27 § 36 punkten i självstyrelselagen tillkommer riket. Enligt domstolen innebär detta dock inte att lagstiftningsbehörigheten rörande ifrågavarande beskattning av samfund i sin helhet skulle tillkomma riket. Enligt Högsta domstolens ställningstagande hade lagtinget inte överskridit sin lagstiftningsbehörighet trots att lag-

tingsbeslutet kunde försvåra tillämpningen av inkomstskattelagen. Enligt Ålandsdelegationens uppfattning innebär detta att lagtinget på nu företaget sätt kan lagstifta om den kommunerna tillkommande andelen av samfundsskatten.

Landskapslagen får retroaktiv verkan beträffande skatteåret 2009. Med anledning härav konstaterar Ålandsdelegationen att grundlagen inte innehåller något absolut förbud mot retroaktiv skattelagstiftning. Däremot följer av grundlagens egendomsskydd samt av allmänna rättsprinciper, såsom kraven på förutsägbarhet och skälighet, att retroaktiv skattelagstiftning skall undvikas. I föreliggande landskapslag sker ändringen inom skatteåret och gäller skattesatsen. Ändringen har varit förutsägbar. Därtill föreligger särskilda omständigheter som gör att ändringen inte kan anses oskälig. Hinder för en retroaktiv tillämpning av landskapslagen föreligger därför inte.

Ålandsdelegationens utlåtande

Ålandsdelegationen finner att landskapslagen faller inom landskaps lagstiftningsbehörighet.

Närvarande Ordföranden Lindbäck, ledamöterna Erlandsson, Mäenpää och Olsson jämte suppleanten Lindholm.

På Ålandsdelegationens vägnar:

Peter Lindbäck
ordförande

Rainer Åkerblom
sekreterare